

**PROGRAM
HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO
ROZVOJA
OBCE IHRÁČ
2009 - 2019**

OBEC:

IČO:

Okres:

Kraj:

Zhotovitel':

IHRÁČ

00320684

Žiar nad Hronom

Banskobystrický

Ľudmila Febenová, starostka

Poslanci OZ

OBSAH

1.	ÚVOD	1,2
1.2	METODIKA SPRACOVANIA A PRIEBEH PRÁČ NA PRÍPRAVE PROGRAMU ROZVOJA OBCE IHRÁČ	3,4,5
1.3	VÝCHODISKOVÉ DOKUMENTY A ZDROJE INFORMÁCIÍ	6
1.4	ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK	6,7
2.	SOCIO - EKONOMICKÁ ANALÝZA	7
2.1.	ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA	7,8
2.2	DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ A ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV OBCE	8
2.2.1	STAV A POHYB OBYVATEĽOV OBCE V ROKOCH 2004 - 2008	8
2.2.2	VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV OBCE	9
2.2.3	NÁRODNOSTNÉ ZLOŽENIE OBYVATEĽSTVA	9
2.2.4	EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATEĽSTVA	9,10
2.2.5	VÝVOJ NEZAMESTNANOSTI	10
2.2.5.1	NEZAMESTNANOSŤ PODĽA VEKU	10
2.2.5.2	NEZAMESTNANOSŤ PODĽA DOSIAHNUTÉHO VZDELANIA	11
2.2.5.3	NEZAMESTNANOSŤ PODĽA DOBY EVIDENCIE	11
2.3	OBČIANSKA A TECHNICKÁ VYBAVENOSŤ	11
2.3.1	DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND	12
2.3.2	TECHNICKÁ VYBAVENOSŤ	12,13,14
2.3.3	DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	14
2.3.4	TELEKOMUNIKÁCIE, INTERNET, POKRYTIE TV SIGNÁLOM	14
2.4	ŠKOLSTVO, KULTÚRA, ŠPORT A CESTOVNÝ RUCH	15
2.4.1	ŠKOLSTVO	15
2.4.2	KULTÚRA	15,16
2.4.3	ŠPORT	16,17
2.4.4	CESTOVNÝ RUCH	17
2.5	SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	18
2.5.1	SOCIÁLNA OBLASŤ	18
2.5.2	ZDRAVOTNÍCTVO	19
2.6	ANALÝZA HOSPODÁRSTVA	19
2.6.1	ORGANIZAČNÁ ŠTATISTIKA HOSPODÁRSTVA	19,20
2.6.2	OBČIANSKE ZDRUŽENIA	21
2.7	ANALÝZA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	21
2.7.1	ZNEČISŤOVANIE OVZDUŠIA A NAKLADANIE S ODPADMI	21
2.7.2	OCHRANA PRÍRODY	22
2.7.3	VODNÉ PLOCHY A TOKY	22
2.8	MAJETOK OBCE	22
3.	DOTAZNÍKOVÝ PRIESKUM	22
3.1	METODIKA DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU	22,23
3.2	VÝSLEDOK DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU	23
4.	ANALÝZA HLAVNÝCH FAKTOROV ROZVOJA A KLÚČOVÝCH DISPARÍT	23
4.1	SWOT ANALÝZA	23,24
4.1.1	ANALÝZA INTERNÉHO PROSTREDIA OBCE	24
4.1.2	ANALÝZA EXTERNÉHO PROSTREDIA OBCE	24,25
5.	STRATÉGIA ROZVOJA OBCE	25
5.1	TRATEGICKÁ VÍZIA	25
5.2	STRATEGICKÉ CIELE A PRIORITNÉ OBLASTI	25,26,27

5.3	GAP ANALÝZA	27,28
6.	AKČNÉ PLÁNY	28,29
6.1	PRIORITNÁ OBLASŤ A - INVESTÍCIE DO ZÁKLADNEJ INFRAŠTRUKTÚRY	29-31
6.2	PRIORITNÁ OBLASŤ B - KULTÚRA A ŽIVOT KOMUNITY	32,33
6.3	PRIORITNÁ OBLASŤ C - SLUŽBY PRE OBYVATEĽOV	33,34
6.4	PRIORITNÁ OBLASŤ D - KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	34,35
6.5	PRIORITNÁ OBLASŤ E - PODPORA CESTOVNÉHO RUCHU A STAVEBNÉHO ROZVOJA	36,37
7.	IMPLEMENTÁCIA PROGRAMU ROZVOJA	37,38
7.1	ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE A MONITORING	37,38
7.2	FINANČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE	38,39,40
8.	PRÍLOHY	41
8.1	VAZBY AKČNÝCH PLÁNOV PROGRAMU ROZVOJA NA PRIORITY A OPATRENIA SEKTOROVÝCH OPERAČNÝCH PROGRAMOV	41,42

1. ÚVOD

1.1 Účel programu rozvoja obce

Nové úlohy a kompetencie samosprávy pri uskutočňovaní podpory regionálneho rozvoja boli hlavným dôvodom pre spracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ihráč (ďalej len Program rozvoja).

Ďalším dôvodom bola akútna potreba komplexného rozvojového dokumentu, ktorý by pokrýval aj doposiaľ opomínané aspekty sociálneho, ekonomického a inštitucionálneho rozvoja.

Program rozvoja má charakter strategického, t.j. strednodobého až dlhodobého rozvojového dokumentu. Plánovací horizont rozvojovej strategickej časti programu rozvoja obce Ihráč bol stanovený na desať rokov.

Program rozvoja je nositeľom rozvojovej politiky obce, jeho rozvojových potrieb o smerovaní rozvoja obce. Obec Ihráč vypracovaním programu rozvoja dáva najavo záujem o svoju budúcnosť, ako aj budúcnosť svojich obyvateľov a súčasne tým preberá na seba zodpovednosť za ďalší rozvoj. V podobe tohto dokumentu získava nástroj na aktívne riadenie rozvoja, založené na iniciovaní potrebných a žiaducich zmien. Jasné stanovenie rozvojových priorít umožní obci realizovať dlhodobý rozvoj založený na cielenej stratégii a nie na náhlych, nekoordinovaných rozhodnutiach.

Program rozvoja je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto bude jeho úlohou zastrešovať ostatné plánovacie dokumenty a odvetvové koncepcie spracované na miestnej úrovni. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši najmä otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch), program rozvoja sa podrobnejšie zaoberá otázkami ekonomického a sociálneho rozvoja.

Aj keď ide o komplexný dokument, jeho cieľom nie je vyčerpávajúco obsiahnuť všetky problémy a nájsť na ne riešenie. Podstatou je z množstva problémov a problémových okruhov identifikovať tie, ktoré sú v danom prostredí kritické a prioritné z hľadiska riešenia. Za účelom dosiahnutia čo najvyššej efektivity a reálnosti cieľov sústreduje zdroje na niekoľko prioritných cieľov, resp. prioritných oblastí rozvoja.

Dlhodobý plánovací horizont znamená veľkú mieru neistoty a rizika, ktoré nemožno vopred predvídať s dostatočnou presnosťou. Preto má program rozvoja charakter otvorenej, flexibilnej koncepcie, schopnej reagovať na aktuálne zmeny východiskových podmienok. Aby bol program rozvoja skutočne živým dokumentom, musí byť permanentne aktualizovaný.

Z právneho hľadiska je dokumentom koordinačným, ktorý nemá charakter všeobecne záväzného predpisu. Zámery obsiahnuté v tomto dokumente sú záväzné len pre obstarávateľa – aj to len v rovine morálneho a politického záväzku, daného schválením dokumentu v obecnom zastupiteľstve. Ostatné fyzické a právnické osoby sú programom viazané len do tej miery, s ktorou sami vyslovili súhlas.

Výlučné kompetencie pri obstarávaní programu má obec a jej výkonné orgány. Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, získali obce na úseku regionálneho rozvoja právomoc vypracúvať program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (čl. I., § 2). Obecné zastupiteľstvo program rozvoja schvaľuje (resp. len jeho strategickú a implementačnú časť), rovnako ako aj prípadné zmeny a doplnky tohto dokumentu.

Obsah programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je legislatívne vymedzený Zákonom č. 503/2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (§ 10) v zmysle neskorších zmien podľa zákona č. 351/2004 Z. z. nasledovne:

(1) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je strednodobý programový dokument, ktorý obsahuje najmä

a) analýzu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb,

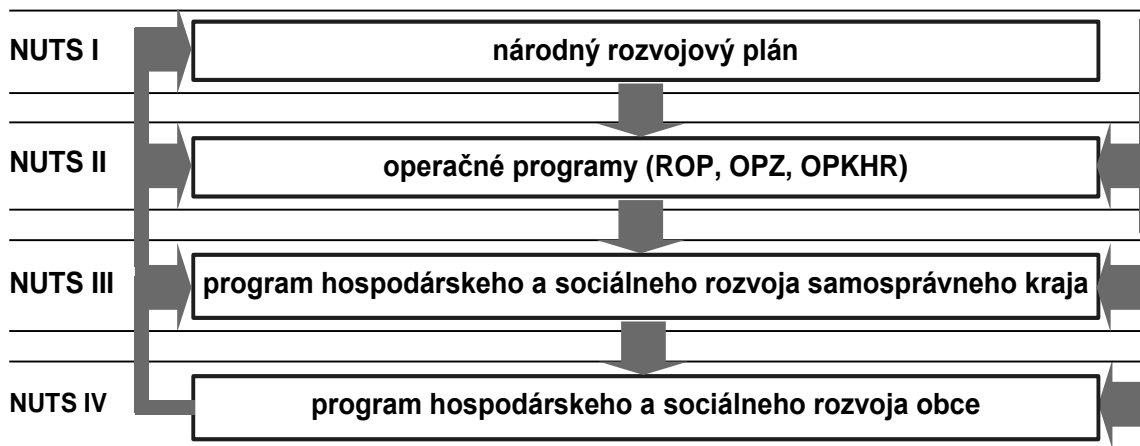
b) úlohy a prvoradé potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní, v kultúre a v ďalších oblastiach podľa § 3 ods. 2,

c) návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

Uvedený zákon zaraďuje program rozvoja medzi päť programových dokumentov regionálneho rozvoja (spolu s Národným rozvojovým plánom, regionálnymi operačnými programami, sektorovými operačnými programami a programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja). Na základe týchto programových dokumentov sa realizuje podpora regionálneho rozvoja zo zdrojov EÚ. Vypracovaním programu rozvoja obec splní jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie - princíp programovania. Súčasne tak zvýši svoje šance získať finančnú podporu na realizáciu projektov zo štrukturálnych fondov, keďže obec musí preukázať súlad zamýšľaného projektu s regionálnymi stratégiami i miestnou stratégiou, ktorú reprezentuje program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Pri spracovaní Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Ihráč sa prihliadalo na to, aby ciele a opatrenia stanovené v tomto dokumente boli v súlade s nadradenými programovými dokumentmi regionálneho rozvoja - Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja, Národným rozvojovým plánom, vrátane jeho sektorových operačných programov.

Sústava základných programových dokumentov podpory regionálneho rozvoja

1.2 Metodika spracovania a priebeh prác na príprave programu rozvoja obce Ihráč

Metodika

Súčasťou tohto dokumentu je stručný popis metodiky a procesu tvorby programu rozvoja obce. Cieľom je uľahčiť spravovanie a ďalšiu modifikáciu dokumentu a umožniť lepšie pochopenie princípov strategického plánovania smerom k širšej verejnosti. Pri rešpektovaní metodických postupov by nemalo dôjsť k narušeniu konzistentnosti myšlienok obsiahnutých v dokumente.

Obsah dokumentu je v súlade s odporúčaniami metodickej príručky Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja, podľa ktorej bola upravená aj použitá terminológia.

Plánovací postup

Postup spracovania Programu rozvoja obce Ihráč bol aplikovaný na miestne znalosti. Cieľom je, aby program rozvoja obce bol zrozumiteľný a slúžil obci a jej obyvateľom a predmetom stanovenia rozvojovej stratégie je zodpovedať otázku „**kde chceme byť**“, a „**ako sa tam dostaneme**“.

Program rozvoja obce Ihráč v zásade tvoria tri časti:

analytická časť (pozostáva zo situačnej analýzy a SWOT analýzy)

strategická časť (pozostáva zo strategickej vízie a strategických cieľov)

implementačná časť (pozostáva z akčných plánov s časovým harmonogramom a návrhom finančného a organizačného zabezpečenia)

Obsah a postup spracovania programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Prvá skupina činností zahŕňala všeobecnú analýzu situácie obce. Analytická časť má charakter komplexného profilu obce a predstavuje prehľad (audit) vnútorných zdrojov obce - prírodných, územno-technických, ľudských a finančných. Jej úlohou je poskytnúť odpoveď na otázku, „kde sa obec v súčasnosti nachádza“. Analytická časť predstavuje koncentrovaný zdroj informácií o obci s možnosťou ďalšieho využitia, napríklad na prezentačné účely. Je členená podľa jednotlivých oblastí života obce, resp. funkčných subsystémov, v rámci ktorých je obsiahnutá aj analýza realizovaných aktivít a opatrení.

Informácie pre analýzu sú získané zo zdrojov Obecného úradu, prieskumu v teréne a formou dotazníkov občanov.

Informácie pre analýzy regionálneho kontextu sa čerpali z rozvojových dokumentov regionálnej úrovne (Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK), Strategického plánu mesta Banská Bystrica a ďalších zdrojov.

Podobne ako pri stanovení vízií a cieľov, aj analýzy sa sústreďovali len na rozhodujúce faktory a kľúčové prvky - kvalitatívne hodnotenia boli uprednostnené pred kvantitou vstupných dát.

Okrem analýz samotnej obce bolo treba väčšiu pozornosť venovať analýzám externého prostredia, s cieľom identifikovať konkurenčné aktivity v regióne i možnosti ďalšej spolupráce s okolitými obcami.

Ďalším krokom bola syntéza parciálnych analýz použitím štandardnej metódy strategického plánovania – SWOT analýzy. Výsledkom bola strategická diagnostika obce, nevyhnutná pre stanovenie prioritných cieľov rozvoja.

V ďalšej etape, ktorá prebiehala sčasti súbežne s analytickou fázou, sa pristúpilo k definovaniu rozvojovej stratégie, pozostávajúcej zo strategickej vízie podrobnejšie definovanej vo forme sústavy strategických cieľov.

V poslednej plánovacej etape boli špecifikované niektoré konkrétne krátkodobé kroky (akčné plány a projekty), ktoré by mali viesť k naplneniu vízie a dlhodobých zámerov.

Pri definovaní akčných plánov a projektov boli zvažované aj možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ (štrukturálnych fondov). V prílohe tejto dokumentácie je preskúmaná väzba akčných plánov na priority, opatrenia a podporované aktivity relevantných programových dokumentov.

Program rozvoja obce má hierarchickú štruktúru, ktorá smeruje od všeobecného ku konkrétnemu, resp. od celkového k špecifickému. Hierarchia začína globálnym cieľom strategickej vízie, pokračuje strategickými cieľmi rozdelenými podľa prioritných oblastí a uzatvára ju sústava opatrení, projektov a aktivít zhrnutých v akčných plánoch. Hierarchické usporiadanie znamená aj rozdielne časové horizonty. Program rozvoja obce je teda integrovaným plánovacím dokumentom (preto sa používa označenie „program“ a nie „plán“) zahŕňajúcim strategickú časť, ktorú tvoria dlhodobejšie ciele a operatívnu časť -- opatrenia realizovateľné v kratšom období.

Udržateľný rozvoj a Miestna agenda 21

Z filozofie spracovateľov a občanov vyplýva poslanie šíriť myšlienky udržateľného rozvoja urbánnych štruktúr a usilovať sa o ich aplikáciu v praxi. Pri formulovaní rozvojovej stratégie pre obec Ihráč bola ako jedna z prioritných oblastí definovaná „kvalita životného prostredia“. Okrem environmentálno-ekologickej dimenzie však komplexnejšie ponímaná koncepcia udržateľného rozvoja zahŕňa aj ekonomické a sociálne kontexty rozvoja. Tieto tri dimenzie udržateľnosti reflektujú prítomnosť troch typov tzv. kapitálu komunity:

prírodný kapitál (prírodné zdroje, pôda, krajina)

finančný kapitál (vyrábané tovary, nehnuteľnosti, infraštruktúra, informačné zdroje)

ľudský/sociálny kapitál (kultúrne dedičstvo, vzdelanie, schopnosti a zdravie obyvateľov)

Cieľom je dosiahnuť rovnovážny rozvoj vo všetkých troch dimenziách a optimálne využitie uvedených zdrojov pri eliminácii ich potenciálnych vzájomných konfliktov. To napríklad znamená, že nie je efektívne sústrediť sa len na budovanie technickej infraštruktúry na úkor životného prostredia a bez investícií do vzdelania a zdravia obyvateľov.

Aplikáciu princípov udržateľného rozvoja na úrovni obcí a miest predstavuje Miestna agenda 21, ktorá je programom udržateľného rozvoja pre 21.storočie a zahŕňa komunitné aktivity pre miestnu úroveň. Tieto princípy a postupy boli tvorivo využité a rozvinuté aj pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Ihráč a v následných fázach.

1.3 Východiskové dokumenty a zdroje informácií

Vstupné informácie pre spracovanie analýz

Prognostické údaje podporujúce vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja a obce. MVRR, 2003.

Evidencia domov, bytov a obyvateľov vedená na OcÚ

Vlastivedný Slovník obcí na Slovensku I. Veda, 1976.

Ihráč 1388-1988 rok vydania 1988

Prieskum dotazníkmi

Rozvojové stratégie a sektorové politiky na národnej a regionálnej úrovni

Národný rozvojový plán Slovenskej republiky

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja, 2003

Metodické podklady

Metodická príručka pre vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja, 2004.

Miestna Agenda 21 na Slovensku. Metodická príručka. Bratislava : REC, 2003.

Príručka pre mikroregiony a obce na prípravu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Enterplan, 2002.

Bytová politika na miestnej úrovni. Metodická príručka pre miestne samosprávy. Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja, 2001.

1.4 Zoznam použitých skratiek

EAGGF – Európsky poľnohospodársky a garančný fond

ERDF – Európsky fond regionálneho rozvoja

ESF – Európsky sociálny fond

MVRR – Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja

OP – operačný program

PRO – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

PRSK – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja

RRA – regionálna rozvojová agentúra

SOP – sektorový operačný program

ŠFRB – Štátny fond rozvoja bývania

BBSK – Banskobystrický samosprávny kraj
ÚPSVaR – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
MH – Ministerstvo hospodárstva
MŽP – Ministerstvo životného prostredia
ŽoNFP – Žiadosť o nenávratný finančný príspevok

2. Socio - ekonomická analýza

2.1. Základná charakteristika

Obec Ihráč leží v srdci Kremnického pohoria, juhovýchodne od Kremnice, na súradniciach 48°39' N a 18°57' V. Stred obce má nadmorskú výšku 491 mnm. Obec leží pod majestátnym Chomom 1012 mnm (v mapách nesprávne označené Chlm).
Východne nad obcou sa vypína kopec zvaný Solisko.

Kataster Obce Ihráč je obklopený katastrami týchto obcí :

- z východu - Sielnica, Badín
- zo severu - Nevoľné, Kremnica
- zo západu - Jastrabá
- z juhu - Klačany

Vďaka výsledkom súčasnej historiografie je možné presne stanoviť dátum, kedy sa obec Ihráč prvý krát spomína v archívnych dokumentoch. Je to 26. február 1388. Pri zohľadnení dostupných historických prameňov, geografických daností, archeologických a umelecko-historických nálezov na území od údolia Hrona, smerom k Ihráču najmä však v Jastrabej a Klačanoch, je možné konštatovať existenciu týchto lokalít skôr, ako sa uviedli prvý krát v písomných prameňoch. Proces osídľovania Žiarskej kotliny prebiehal už pred 11. storočím. V prilahlých hornatých častiach tohto územia sa evidentne časovo posunul. Ako významný faktor osídľovacieho procesu je potrebné zohľadniť pre sledovaný úsek Ihráča a jeho okolie, pôsobnosť zvolenského kráľovského domínia, vznikajúce šašovské hradné panstvo a panstvo Ostrihomského arcibiskupstva, ako jedných z determinujúcich činiteľov pri vzniku Ihráča.

Vývoj Ihráča od prvej písomnej zmienky v roku 1388 až po druhú polovicu 16. storočia, je z nedostatku historických prameňov rámcovo poznateľný v širších súvislostiach samotného vývoja hradného panstva Šášov ako celku, ku ktorému Ihráč patril.

Prvé zmienky o intenzívnej školskej výučbe v Ihráči v dostupných prameňoch sú dokumentované prvou polovicou 19. storočia.

Už v prvej polovici 18. storočia, konkrétne v roku 1745 sa spomínajú povinnosti poddaných Ihráča voči učiteľovi z Jastrabej. Nepriamo sa týmto môže potvrdiť výučba v dedine, avšak ďalšie konkrétnejšie údaje nám chýbajú.

Pomerne narastajúci počet školopovinných detí koncom 18. storočia a nariadenia povinnej školskej dochádzky boli jednými z podnetov výstavby školskej budovy, ku ktorej sa pristúpilo začiatkom 19. storočia. Škola bola dokončená v prvom desaťročí 19. storočia.

Vznikom samostatnej Československej republiky sa začína aj nové dynamickejšie obdobie rozvoja obce. Je možné konštatovať, že v obci sa podarili viaceré pozitívne výsledky, ktoré zásadne zmenili celkovú tvár obce. Z chudobnej obce, trpiacej hladom

a nezamestnanosťou sa vybudovala obec s požadovanou modernou infraštruktúrou (občianska vybavenosť, komunikačné spoje, kultúrna a športová činnosť a iné).

Výstavba dôležitých stavieb v obci mala nasledovný historický vývoj, ktoré v krátkosti chronologicky uvádzame:

- 1938 bol postavený kostol, ktorý bol zasvätený Kristovi Kráľovi
- 1950 vybudovaný vodovod pre dve tretiny obce, na ktorom bola v roku 1972 vykonaná rekonštrukcia – výmena potrubia.
- 1964 ukončená výstavba novej školy
- 1977 kultúrny dom
- 1973 budova obecného úradu
- 1976 futbalové ihrisko
- 1982 dobudovaný vodovod v dĺžke 1 700 m

Okrem týchto stavieb, sa vykonali úpravy miestnych komunikácií, elektrifikácie, miestneho rozhlasu, opráv rôznych objektov.

2.2 Demografický vývoj a štruktúra obyvateľov obce

Obec k 31. 12. 2008 eviduje 563 obyvateľov z toho 357 v produktívnom veku, 77 predproduktívneho veku a 129 poproduktívneho veku.

2.2.1 Stav a pohyb obyvateľov obce v rokoch 2004 -2008

Počet obyvateľov v obci od roku 2004 do roku 2008 (počet osôb)					
Ukazovateľ/Rok	2004	2005	2006	2007	2008
Počet obyvateľov	572	578	569	570	563

Počet obyvateľov rómskeho etnika v obci (počet osôb)					
Ukazovateľ/Rok	2004	2005	2006	2007	2008
Počet obyvateľov	-	-	-	-	-

Prirodzený prírastok / úbytok obyvateľstva v obci (osoby)					
Ukazovateľ/Rok	2004	2005	2006	2007	2008
Úbytok	-4	- 1	+ 2	-4	- 2

Migračný prírastok / úbytok obyvateľov (osoby)					
Ukazovateľ/Rok	2004	2005	2006	2007	2008
Migračný prírastok	-1	+7	-11	+5	- 5

Celkový prírastok / úbytok obyvateľov (osoby) v obci.					
Ukazovateľ/Rok	2004	2005	2006	2007	2008
Celkový prírastok	- 5	+ 6	- 9	+ 1	- 7

2.2.2 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV OBCE

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín			
Ukazovateľ / Rok	Predproduktívny vek	Produktívny vek	Poproduktívny vek
2004	93	352	127
2005	91	361	126
2006	89	357	123
2007	81	365	124
2008	77	357	129

2.2.3 NÁRODNOSTNÉ ZLOŽENIE OBYVATEĽSTVA

Trvalo bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti (%)							
Ukazovateľ / Národnosť	Trvalo bývajúce obyvateľstvo	z toho národnosť					
		SR	MĽR	rómska	ČR	rusínska	PLR
Štruktúra	563	99,29	0,18	-	0,53	-	-

Demografický vývoj v ostatných piatich rokoch poukazuje, že počet obyvateľov mierne klesol. Určitý odliv obyvateľov do väčších mestských aglomerácií v regióne spôsobuje hlavne to, že tam nachádzajú lepšie životné perspektívy a vyhliadky.

Z analýzy vyplýva, že v súčasnosti je možné zabezpečiť rast počtu obyvateľov len posilnením migrácie smerom do obce, aj keď obec vzhľadom na lokalitu v ktorej sa nachádza, nemá veľké možnosti vytvorenia stavebných pozemkov. Vedenie obce, poslanci, ale aj občania sa týmto problémom zaoberajú. V prípade naplnenia potenciálu prisťahovania nových obyvateľov, hlavne mladých rodín, aby v budúcnosti mohlo dôjsť k zlepšeniu demografického profilu obce a zabezpečeniu stabilnejšej základne pre dlhodobý rast počtu obyvateľov prirodzenou menou.

Z hľadiska náboženského vyznania je vyše 97% obyvateľov obce rímskokatolíckeho vierovyznania.

2.2.4 EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATEĽSTVA

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2008			
Vek	Muži	Ženy	Spolu
15 – 19	21	27	48
20 - 29	51	41	92
30 - 39	39	38	77
40 - 49	33	33	66
50 - 54	18	16	34
55 - 59	19	22	41
60 - 64	18	22	40
Spolu	199	199	398

Súčasní obyvatelia obce Ihráč sa v prevažnej miere ťažšie prispôbujú novým trhovým podmienkam v oblasti podnikania — a to najmä z nedostatku financií, nízkej kúpnej sily, slabej zamestnanosti, obáv z podnikania sa obec javí ako zániková. Je potrebné vytvárať podmienky pre zriadenie verejnoprospešných služieb a podpory zamestnanosti.

Na základe živnostenských oprávnení v obci podniká:

Larix – Ivan Mičinec

Lucia Cepláková

Jana Kollárová

Milan Hric

Eva Trokšiarová

Marek Ceplák

Augustín Kollár,

Miroslav Glezgo

Jozef Volák

ktorí ponúkajú svoje služby v oblasti pohostinstva, obchodu s potravinami, kaderníctva a holičstva, vnútroštátnej cestnej nákladnej dopravy, administratívne práce a vedenie účtovnej evidencie, pilčičke práce, práce v oblasti stavebníctva.

Sociálna situácia v obci je hodnotená ako nedostatočná a vývoj nezamestnanosti v porovnaní s ostatným obdobím má klesajúci charakter.

V porovnaní s rokom 2007 je zaznamenaný nárast o 20 % ale znížil sa počet dlhodobo nezamestnaných o 55 %.

2.2.5. VÝVOJ NEZAMESTNANOSTI

Vývoj počtu evidovaných nezamestnaných v obci do roku 2008 (osoby)					
Ukazovateľ/Roky	2004	2005	2006	2007	2008
počet	40	40	25	20	24

2.2.5.1 NEZAMESTNANOSŤ PODĽA VEKU

Nezamestnaní podľa veku od roku 2004 do 2008					
Ukazovateľ/Roky	2004	2005	2006	2007	2008
15-18	-	2	2	-	-
19-24	7	7	3	5	6
25-29	5	1	2	1	2
30-34	5	6	1	2	2
35-39	4	4	5	3	2
40-44	1	4	2	2	2
45-49	3	6	2	1	5
50-54	9	6	3	3	4
55-59	6	4	5	3	1
nad 60	-	-	-		

2.2.5.2 NEZAMESTNANOSŤ PODĽA DOSIAHNUTÉHO VZDELANIA

Nezamestnaní podľa dosiahnutého vzdelania od roku 2004 do 2008					
Ukazovateľ/Roky	2004	2005	2006	2007	2008
VŠ		1			
vyššie vzdel.				1	1
SOŠ s mat. gymnázium	6	4	3	3	5
SOU s mat.	2	2	2	1	3
SOU bez mat.	15	16	8	8	8
vyučení					
ZŠ	17	17	12	7	7

2.2.5.3 NEZAMESTNANOSŤ PODĽA DOBY EVIDENCIE

Nezamestnaní podľa doby evidencie od roku 2004 do 2008					
Ukazovateľ/Roky	2004	2005	2006	2007	2008
do 3 mes.	12	13	8	8	12
4-6 mes.	3	5	2	1	1
7-9 mes.	1	2	1	2	2
10-12 mes.	9	3	-	-	-
13-24 mes.	7	5	4	-	4
nad 24 mes.	8	12	10	9	5

Sociálna situácia v obci je hodnotená ako nedostatočná a vývoj nezamestnanosti v porovnaní s ostatným obdobím má klesajúci charakter.

V porovnaní s rokom 2007 je zaznamenaný nárast o 20 % ale znížil sa počet dlhodobo nezamestnaných o 55 %.

2.3. Občianska a technická vybavenosť

V obci je vybudovaná vodovodná sieť s napojením na dva vodojemy, ktorého vlastníkom je Stredoslovenská vodárenská spoločnosť. Na vodovod sú napojené všetky domácnosti a nebytové priestory. V obci nie je vybudovaná verejná kanalizácia s čističkou odpadových vôd. V obci sa likvidujú odpadové vody v septikoch a žumpách.

Obec nie je plynofikovaná. Verejné osvetlenie a miestny rozhlas obec má. V obci sa nachádza telekomunikačná sieť a je možnosť aj pripojenia na internet. Telekomunikačnú sieť a je potrebné dobudovať a v budúcnosti možnosť využitia aj na káblový prenos tel. programov. Dosah tu majú aj mobilní operátori. Miestne komunikácie sú majetkovo nevysporiadané. Miestne komunikácie sú v zlom technickom stave, v niektorých úsekoch sú neprejazdné Pravidelnú autobusovú dopravu zabezpečujú prímestské linky Žiaru nad Hronom a Kremnice. V obci sú štyri autobusové zastávky. Obec nemá žiadne zdravotné stredisko. Čo sa týka bytovej infraštruktúry, obyvatelia obce bývajú v rodinných domoch.

2.3.1 DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

Domový a bytový fond (byty, domy) v roku 2008				
Ukazovateľ / Domy	Rod. domy spolu	Neobývané domy aj s chalupami	Byty spolu	Neobývané byty
Počet domov	168	25	1	0

2.3.2 TECHNICKÁ VYBAVENOSŤ

		jednotka súčasný stav		jednotka budúci stav	
Pošta	ano/nie	áno	ano/nie	áno	
Káblková televízia	ano/nie	nie	ano/nie	áno	
Verejný vodovod	pokrytie v %	100	pokrytie v %	100	
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť		názov/výdatnosť		
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	0	pokrytie v %	0	
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	0	pokrytie v %	100	
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	0	pokrytie v %	0	
pripojenie na sieť internet	DSL		DSL	áno	
	ISDN		ISDN	áno	
	EDGE		EDGE	áno	
	Wi-Fi	áno	Wi-Fi	áno	
verejný internet	ano/nie	áno	ano/nie	áno	
verejný prístupový bod internetová kaviareň	ano/nie	nie	ano/nie	áno	
počet počítačov pre verejný prístup do siete Internet	počet	1	počet	2	
pokrytie signálom Orange	%	100	%	100	
pokrytie signálom T-mobile	%	100	%	100	
chodníky popri cestách	km cca.	0	km cca.	0	
miestne komunikácie	km cca.		km cca.		
štátne komunikácie	km cca.		km cca.		
verejné studne	počet		počet		
pramene pitnej vody	počet/výdatnosť		počet/výdatnosť		
vodojemy	počet/objem	2/	počet/objem	2/	

počet parkovacích miest	obecný úrad	5	obecný úrad	5
	ZŠ, MŠ	6	ZŠ, MŠ	6
	cintorín	0	cintorín	0
	športová infraštruktúra	8	športová infraštruktúra	8
	dom kultúry	5	dom kultúry	5
	oddychové zóny	0	oddychové zóny	1
	obchodné jednotky	10	obchodné jednotky	10
	kostol	8	kostol	8
počet zastávok SAD	počet	4	počet	4
Najbližšia zastávka vlakov osobnej dopravy - názov	áno/nie	Kremnica	áno/nie	Kremnica
priemyselná zóna - výrobná	počet firiem	0	počet firiem	1
skládka TKO	ano/nie	nie	ano/nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno	ano/nie	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	nie	ano/nie	nie
kompostovisko	ano/nie	nie	ano/nie	áno
Cintorín + urnový múr	počet	1/+1	počet	2+1
dom smútku	počet	1	počet	2

Nedostatky a negatíva v tejto oblasti :

- a) obec sa nachádza v lokalite, kde je veľmi ťažko vybudovať nový cintorín, ktorý by vyhovoval legislatíve.
Jestvujúci cintorín má kapacitu 365 miest, voľné sú iba 4 miesta. Urnový múr má kapacitu 104 miest. Voľných je 102 miest.
- b) nevhodná poloha obce, nie je možné vybudovanie väčšieho množstva parkovacích miest
- c) nevybudovaná kanalizácia
- d) neexistujúce kompostovisko
- e) neexistujúci priemysel – firmy - zamestnanosť

Iné plány a návrhy do budúcnosti v tejto oblasti :

- a) Vybudovanie kompostoviska.
- b) Veľmi vážne sa zaoberať otázkou hľadania vhodného miesta pre vybudovanie nového cintorína
- c) modernizácia domu smútku (väčší chladiaci box, vybudovanie nového WC)
- d) rozšírenie internetovej siete
- e) vybudovanie kanalizácie
- f) nutnosť opravy miestnych komunikácií

2.3.3 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Dĺžka miestnych komunikácií v km	2,7
dĺžka vybudovaných chodníkov	0
počet liniek autobusovej osobnej dopravy (diaľkové, medzištátne)	0
počet autobusových liniek (Kca, ZH)	16
počet staníc a zastávok vlakov	0

Obec Ihráč má miestne komunikácie v celkovej dĺžke 2,7km, čo predstavuje celkom 11 494 m². Z dôvodu polohy obce nie je možnosť vybudovania chodníkov. Najbližšie zastávky diaľkovej a medzištátnej autobusovej dopravy sú v Kremnici a Žiari nad Hronom.

Najbližšia vlaková zastávka sa nachádza v Kremnici a obci Jastrabá. Z obce denne odchádza 16 autobusových liniek. V obci sa nachádzajú 4 rekonštruované autobusové zastávky.

2.3.4 TELEKOMUNIKÁCIE, INTERNET, POKRYTIE TV SIGNÁLOM

Do obce je privedený telekomunikačný signál spoločnosťou T-COM, a.s.. Okrem toho je možné v obci využívať aj **bezdrôtové telekomunikačné siete, tzn. mobilné**. Pokrytie je signálom dvoch mobilných operátorov – **Orange a T-mobile**.

Z hľadiska rozšírenia informačných technológií je v obci prístup na internet. Obec ponúka možnosť bezdrôtového pripojenia, prostredníctvom **mikrovlnného vysielania** z obce Nevoľné, pretože iná možnosť z dôvodu nedostatočného technického vybavenia na internet nie je možná. Doterajšie kapacity sú plne využité. Dve voľné kapacity sú rezervované pre obec, ktorá chce zabezpečiť bezplatný internet v obecnej knižnici, ktorá je umiestnená v budove kultúrneho domu. Toho času je na internet pripojených 32 účastníkov, čo je nepostačujúce.

Obec má prostredníctvom televízneho vykryvača zabezpečený televízny signál. V obci je možné sledovať televízne kanály verejnoprospešnej televízie, ako aj niektorých súkromných spoločností. Okrem toho, keďže v obci nie je káblová televízia, množstvo obyvateľov má digitálnu televíziu, resp. satelitné prijímače.

2.4. Školstvo, kultúra, šport a cestovný ruch

V obci je materská škola a školská jedáleň

Základnú školu navštevujú deti v susednej obci Jastrabá, ktorej vzdialenosť je 7 km.

2.4.1 ŠKOLSTVO

	jednotka súčasný stav		jednotka budúci stav	
materská škola	počet	1	počet	1
	kapacita	25	kapacita	25

Celkový počet žiakov v materskej škole od roku 2004 do 2008.

Ukazovateľ/Roky	2004	2005	2006	2007	2008
žiaci	21	17	12	13	11

Celkový počet žiakov v základnej škole od roku 2004 do 2008.

Ukazovateľ/Roky	2004	2005	2006	2007	2008
žiaci	72	63	55	50	44

Celkové výdavky na vzdelávanie od roku 2004 do 2008 (v tis. Sk).

Ukazovateľ/Roky	2004	2005	2006	2007	2008
Výdavky bežné	737	741	799	971	722

2.4.2. Kultúra

V obci sa nachádza kultúrny dom, kde sa konajú rôzne kultúrne a spoločenské akcie ako napr. svadby, tanečné zábavy, rodinné oslavy, rôzne kultúrne podujatia a v zimných mesiacoch sa sála využíva na stolný tenis. V budove kultúrneho domu sa nachádza knižnica, v priestore ktorej chce obec zaviesť bezplatný internet.

	jednotka súčasný stav		jednotka budúci stav	
Knižnica	počet/počet knih	1/ 800	počet/počet knih	1
Kino stále	počet	0	počet	1
folklórny súbor	počet	0	počet	1
hudobná skupina - spevácka	počet	2	počet	2
hudobná skupina - inštrumentálna	počet	0	počet	0
kostol	počet	1	počet	1
divadlo	počet	0	počet	0
pamätná izba	počet	0	počet	
družobné slávnosti	počet/rok	0	počet	1
dni obce - oslavy	počet/rok	0	počet	1

Výdavky na zabezpečenie kultúry v obci od roku 2004 do 2008 (v tis).					
Ukazovateľ/Rok	2004	2005	2006	2007	2008
Výdavky len opravy a údržba	97	60	132	109	1 620

Nedostatky a negatíva v tejto oblasti :

- a) nedostatok celoobecných kultúrnych podujatí
- b) nezáujem o folklórne tradície obce

Iné plány a návrhy do budúcnosti v tejto oblasti :

- a) nadviazanie družby s obcou SR
- b) nadviazanie družby s obcou zo zahraničia

2.4.3 ŠPORT

Na území obce sa nachádza futbalové ihrisko, čo je nepostačujúce.

Výdavky na zabezpečenie športu v obci od roku 2004 do 2008 (v tis).					
Ukazovateľ/Rok	2004	2005	2006	2007	2008
Výdavky Transfér TJ	52	36	49	72	34

	jednotka	súčasný stav	jednotka	budúci stav
kúpalisko umelé alebo prírodné	počet	1	počet	1
Ihrisko pre futbal (okrem školských)	počet	1	počet	1
ihrisko pre hokej	počet	0	počet	1
ihrisko volejbalové	počet	Provizórne 1	počet	1
ihrisko detské	počet	0	počet	1
viacúčelové ihrisko	počet	0	počet	1
cyklotrasa - horská	počet	1	počet	1
lovný rybársky revír	počet	0	počet	1
poľovnícky revír	počet	1	počet	1
tenisový kurt	počet	0	počet	1
športový klub	futbalový	1	futbalový	1
	turistický	0	turistický	1
	tenisový	0	tenisový	1
	stolnotenisový	0	stolnotenisový	1
	strelecký	0	strelecký	1
fitness centrum	počet	0	počet	1

Nedostatky a negatíva v tejto oblasti :

a) nedostatok zariadení na športové vyžitie.

Iné plány a návrhy do budúcnosti v tejto oblasti :

a) vybudovanie multifunkčného ihriska

b) vybudovanie detského ihriska s oddychovou zónou

c) zriadenie fitnesscentra

2.4.4 Cestovný ruch

	názov/počet/...
iný prírodný útvar	
archeologické nálezisko	0
CHKO	
chránený krajinný útvar	1 kamenné more
jazero	
vodná nádrž	1
chov koní	
oddychové zóny	
turistické trasy	2

Nedostatky a negatíva v tejto oblasti :

a) nedostatočné využitie daností obce a jej okolia

Iné plány a návrhy do budúcnosti v tejto oblasti :

a) vybudovanie turistických trás a oddychových zón

b) cielene sa zaoberať rozvojom turizmu v obci

2.5 Sociálna oblasť a zdravotníctvo

2.5.1 Sociálna oblasť

V obci sa nenachádza žiadne zariadenie pre seniorov a ani opatrovateľská služba, nakoľko nebola žiadna požiadavka od obyvateľov. Seniori našej obce majú možnosť zakupovania obedov do obedárov v materskej škole. Aspoň takýmto spôsobom sa obec snaží pomôcť našim občanom.

	jednotka súčasný stav		jednotka budúci stav	
domov dôchodcov	počet	0	počet	0
	kapacita		kapacita	
dom opatrovateľskej služby	počet	0	počet	1
	kapacita		kapacita	15
denný stacionár	počet		počet	
	kapacita		kapacita	
klub mladých	počet	1	počet	1
	kapacita	15	kapacita	30
klub dôchodcov	počet	0	počet	1
	kapacita	0	kapacita	30
verejné stravovanie	počet	V MŠ	počet	V MŠ
	kapacita	3	kapacita	15

Nedostatky a negatíva v tejto oblasti :

a)nedostatočná sociálna starostlivosť

Iné plány a návrhy do budúcnosti v tejto oblasti :

a)v prípade nedostatku detí v MŠ je potrebné zamýšľať sa nad otázkou zriadenia sociálneho zariadenie pre seniorov

b)rekonštrukcia vykurovania v KD z dôvodu možnosti využitia aj v zimných mesiacoch

c)stravovanie pre dôchodcov je v MŠ – stravujú sa len 3 občania, kapacita je väčšia

2.5.2 Zdravotníctvo

Zdravotníctvo je na veľmi nízkej úrovni. V obci sa nenachádza žiadne zdravotné stredisko.

	jednotka súčasný stav		jednotka budúci stav	
Lekárne a výdajne liekov	počet	0	počet	0
Samostatné ambulancie praktického lekára pre dospelých	počet	0	počet	1
Samostatné ambulancie praktického lekára pre deti a dorast	počet	0	počet	1
Samostatné ambulancie praktického lekára stomatólóga	počet	0	počet	0
Samostatné ambulancie praktického lekára gynekológa	počet	0	počet	0

Nedostatky a negatíva v tejto oblasti :

- a) najbližšia zdravotná lekárska sieť (obvodný lekár, gynekológ, 3x týždenne neurológ, 2x týždenne diabetik Kremnica
- b) ostatní odborní lekári a nemocnica v Žiari nad Hronom
- c) nevyhovujúca lekárska pohotovostná služba v Kremnici

Iné plány a návrhy do budúcnosti v tejto oblasti :

- a) zabezpečenie nebytového priestoru pre praktického lekára dospelých a detí s ordinovaním min. 1 x týždenne.

2.6. Analýza hospodárstva

2.6.1 Organizačná štatistika hospodárstva

Organizačná štatistika hospodárstva na úrovni obcí predstavuje sumarizáciu subjektov národného hospodárstva vyvíjajúcu svoju činnosť na území obce.

SÚČASNÝ STAV

	jednotka - súčasný stav					
	Predajňa zmiešaného tovaru	počet	2			
Pohostinské odbytové stredisko	počet	1				
Predajňa súčiastok a príslušenstva pre motorové vozidlá	počet	0		osoby		osoby
Chata RZ	počet	1	kapacita stravovania	10	kapacita ubytovanie	10
holičstvo/kaderníctvo	počet	1	názov	Kaderníctvo - holičstvo Jana Kollárová		
Prehľad ÚHDP v ha	orná pôda	3				
	záhrady	14				
	TTP	227				
	lesné pozemky	1787				
	vodné plochy	8				
	zast. plochy	18				
	ost. pl.	17				

PREDPOKLADANÝ BUDÚCI STAV

	jednotka budúci stav					
	Predajňa zmiešaného tovaru	počet	2			
Pohostinské odbytové stredisko	počet	1				
Chata RZ	počet	1	kapacita stravovania		kapacita ubytovanie	10
Kemping **** až *	počet	1	kapacita stravovania		kapacita ubytovanie	40
holičstvo/kaderníctvo	počet	1				

Nedostatky a negatíva v tejto oblasti:

a) z dôvodu malého počtu obyvateľov sa neužívajú ďalší podnikatelia v tejto oblasti

2.6.2 Občianske združenia

V obci Ihráč pôsobia dve občianske združenia:

Telovýchovná jednota OLYMPIC Ihráč
Pomoc a súcit – zamerané na ochranu zvierat

2.7. Analýza životného prostredia

2.7.1 Znečisťovanie ovzdušia a nakladanie s odpadmi

Ovzdušie obce Ihráč z hľadiska znečistenia nie je narušené. Obec sa nachádza v údolí, chránené pohoriami, čo tvorí jej prirodzenú ochranu. V obci sa nenachádza žiadna priemyselná výroba, ktorá by bola potencionálnou hrozbou znečistenia ovzdušia rôznymi emisiami a škodlivými plynmi.

Najväčším znečisťovateľom ovzdušia obce Ihráč, je hlavne v zimnom období vykurovanie domácností, nakoľko obec nie je splynofikovaná a v obci je vykurovanie na pevné palivo, prevažne uhlie a drevo.

Komunálny odpad z obce je likvidovaný na centrálnej skládke v Horných Opatovciach realizovaný Technickými službami Žiar nad Hronom, v pravidelných dvojtýždňových intervaloch.

V obci sa realizuje separovaný zber plastov, skla, objemného elektronického odpadu, nebezpečného odpadu, papiera a železného šrotu.

Problémové je správanie sa niektorých obyvateľov, ktorí pravidelne tvoria nepovolené tzv. divoké skládky.

TKO

Komunálny odpad v tonach.					
Ukazovateľ/Rok	2004	2005	2006	2007	2008
Komunálny odpad	69,02	64,92	75,06	80,02	87,36
Separovaný odpad	-	-	10,01	5,74	18,05

Príjmy a výdavky obce so zabezpečením služby odvozu a likvidácie komunálneho odpadu..					
Ukazovateľ/Rok	2004	2005	2006	2007	2008
Príjmy	175	191	191	190	226
Výdavky	218	160	192	238	250

Iné plány a návrhy do budúcnosti v tejto oblasti :

a) Vybudovanie kompostoviska.

2.7.2 Ochrana prírody

Na južnom okraji obce sa nachádza geologická lokalita, ktorá bola v roku 1993 vyhlásená za prírodnú pamiatku. Ide o Ihráčske kamenné more, ktoré má plošnú výmeru 2,2 ha. Predmetom ochrany je rozpadajúci sa sopúch, zvyšok prírodného kanála lávy.

Problémom sú nálety a niektoré stromy, ktoré je potrebné spíliť, pretože táto lokalita zarastá. Zo strany CHKO Vtáčnik nie je ochota poskytnúť finančnú pomoc. Je potrebné vyžiadať povolenie a lokalitu vyčistiť z vlastného rozpočtu.

Problémom je aj správanie niektorých občanov, ktorí lokalitu znečisťujú rôznymi odpadmi.

2.7.3 Vodné plochy a toky

Územie obce Ihráč patrí do povodia rieky Hron. Katastrálnym územím obce v smere sever juh preteká Biely potok v strede obce z východnej strany s prítokom bezmenného potoka a v lokalite Ihráč – Píla s prítokom Čiernej vody, ktorý sa vlieva do rieky Hron. Biely potok je v strede obce 50 m upravený (len brehy). Upravený je aj bezmenný prítok. Ostatné časti potoka sú neupravené v zlom stave.

Vodná nádrž – RZ Ihráč Píla – na jej mieste boli pôvodne lúky. Vybudovaná je na potoku Čierna voda.

2.8. Majetok obce

Obec Ihráč má vo svojom majetku nasledovné nehnuteľnosti:

- budova obecného úradu
- požiarňa zbrojnica
- kultúrny dom
- bývalý Permonik – terajší sklad
- dom smútku s úrnovým múrom
- materská škola
- šatne TJ s ihriskom
- chata RZ – Ihráč Píla

3. Dotazníkový prieskum

3.1. Metodika dotazníkového prieskumu

Efektívny rozvoj obce je možné realizovať, len v súčinnosti s názormi a potrebami obyvateľov obce. Vzhľadom k tomu, že PHSR obce Ihráč, bude riešiť rozvoj obce vo viacerých oblastiach, je potrebné zainteresovať verejnosť do procesu jeho tvorby.

Vhodným spôsobom, ako zabezpečiť ich súčinnosť napriek ich neochote zúčastňovať sa verejných diskusií, je prieskum verejnej mienky.

Prieskum verejnej mienky sa uskutočnil v obci Ihráč prostredníctvom dotazníkového prieskumu. Obyvatelia obce získali prostredníctvom fyzickej distribúcie do svojich schránok výtlačok dotazníka, prostredníctvom ktorého mohli a mali šancu vyjadriť svoje postoje a názory so stavom obce a jednotlivých jej oblastí života. Anonimita, ktorú dotazníkový prieskum poskytoval, vytvorila priestor, na neobmedzené názory občanov na rozvoj obce.

Cieľom prieskumu verejnej mienky – dotazníkového prieskumu v obci Ihráč bolo identifikovať potreby obyvateľov a ich názory na ďalší rozvoj obce v súvislosti s vypracovaním dokumentu PHSR obce Ihráč.

Ďalším cieľom uskutočneného prieskumu bolo informovať obyvateľov obce o tom, že sa takýto dokument pre ich obec pripravuje a že aj oni sa môžu reálne zapojiť do jeho tvorby. Tento fakt môže prispieť k zlepšeniu vzťahov v obci a k vytvoreniu pocitu spolupatričnosti, ale aj spoluzodpovednosti obyvateľov k jej rozvoju.

3.2. Výsledok prieskumu dotazníkmi

Počet vydaných dotazníkov	Počet vrátených dotazníkov	% plnenia
158	44	27,8

Z vrátených dotazníkov návrhy na realizovanie

Kanalizácia	25	56,82
Oprava miestnych komunikácií	12	27,27
Detské ihrisko, športovisko, multifunkčné ihrisko	6	13,63
Regulácia potoka	5	11,36
Stavebné pozemky	2	4,54

4. Analýza hlavných faktorov rozvoja a kľúčových disparít

4.1 SWOT analýza

SWOT analýza poskytuje celostný pohľad na situáciu obce – na jej silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia rozvoja. Na základe SWOT analýzy možno presnejšie definovať najvhodnejšie ciele, ktoré by zužitkovali najvýraznejšie predpoklady a pozitívne rozvojové impulzy a eliminovali problémy a prípadné riziká. Pomáha tiež

identifikovať prioritné oblasti, na rozvoj ktorých sa treba orientovať. Z tohto dôvodu nie je vhodné jej členenie podľa sektorov.

Okrem analýz stavu daného územia je predmetom záujmu aj okolité prostredie, indikujúce pozitívne alebo negatívne vplyvy. Na základe toho sa SWOT analýza člení na analýzu interného prostredia a analýzu externého prostredia.

Podľa povahy sledovaných javov sa v SWOT analýze rozlišujú pozitívne a negatívne faktory. Pozitívne faktory (silné stránky a príležitosti) predstavujú faktory indukujúce rozvojové procesy. Negatívne faktory (slabé stránky a ohrozenia) naznačujú problémy – disparity.

4.1.1 Analýza interného prostredia obce

Silné stránky (S)

S1 poloha obce blízko turistického centra Kremnice

S2 pokojné vidiecke prostredie bez výskytu nežiaducich sociálnych javov

S3 športové aktivity

S4 aktívny, koncepčný a zodpovedný prístup miestnej samosprávy k celkovému rozvoju obce

S5 výhodná poloha voči prírodným danostiam

Slabé stránky (W)

W1 hospodárska základňa obce

W2 nedostatočný stav bytovej infraštruktúry

W3 nevybudovaná kanalizácia s následným čistením odpadových vôd

W4 nedostatky v odpadovom hospodárstve

W5 chýbajúce pracovné príležitosti

W6 nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva

W7 slabá angažovanosť obyvateľstva do rozvoja obce

W8 chýbajúci systém zabezpečenia pred povodňami

W9 chýbajúca revitalizácia turistickej infraštruktúry

W10 nedostatočná zdravotná a sociálna starostlivosť

4.1.2 Analýza externého prostredia obce

Príležitosti (O)

O1 výhodná poloha v blízkosti Žiaru nad Hronom a Kremnice

O2 očakávaný ekonomický rozvoj Žiaru nad Hronom a Kremnice

O3 dostupnosť širokého spektra vyššej vybavenosti v Žiari nad Hronom

O4 možnosť získania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov, prípadne iných typov grantov na rozvojové projekty

O5 dostatok vhodných plôch pre turizmus

Ohrozenia (T)

T1 opustenie vidieckeho štýlu života a postupný zánik tradícií

T2 nepriaznivý demografický vývoj s negatívnym dopadom na školskú infraštruktúru

T3 obmedzené možnosti získania prostriedkov zo štrukturálnych fondov

T4 nízka intenzita budovania turistickej infraštruktúry

T5 prirodzený odpor obyvateľstva pri aplikácii projektov pre cestovný ruch

T6 nedostatočné ekologické povedomie obyvateľstva

T7 nezáujem občanov o veci verejné a rozvoj obce

T8 absentujúca komunikácia obec - občan

5. Stratégia rozvoja obce

5.1 Strategická vízia

Predmetom strategickej vízie je zodpovedanie otázky „ako by obec mala vyzerat' v budúcnosti v časovom horizonte 10 rokov“. Nasledujúca vízia vyplynula z analýzy SWOT a sú v nej priamo zakomponované jednotlivé rozvojové ciele, ktoré odpovedajú na uvedenú otázku. V rámci aplikovanej metodiky predstavuje strategická vízia ekvivalent **globálneho cieľa**.

Stratégia rozvoja obce Ihráč stavia predovšetkým na zhodnotení silných stránok a maximálnom využití príležitostí, vzhľadom k tomu, že všetky problémy a potenciálne ohrozenia nepovažujeme za mimoriadne kritické. Rozvoj obce sa bude orientovať najmä na rozvoj turistickej a hospodárskej funkcie. Súčasne sa bude úsilie sústreďovať na zachovanie a oživovanie tradičných hodnôt a kolorit vidieckeho prostredia.

5.2 Strategické ciele

Strategické ciele nemajú charakter „hotových návrhov“, ale reprezentujú istú filozofiu prístupu k riešeniu problémov, ktorú naznačila už strategická vízia. Strategické ciele sú špecifické – t.j. sú viazané na päť vytypovaných prioritných oblastí:

- základnej infraštruktúry (A)
- kultúra a život komunity (B)
- služby pre obyvateľov (C)
- kvalita životného prostredia (D)
- podpora výstavby a súkromných investícií (E)

Prioritné oblasti budú predstavovať hlavné oblasti smerovania finančnej a organizačnej podpory rozvoja.

Prioritná oblasť **A – Investície do základnej infraštruktúry**

A.1 zlepšenie technického stavu obecných a občianskych budov

A.2 oprava a rekonštrukcia miestnych komunikácií

A.3 vybudovanie kanalizačného systému s pokrytím celej obce

A.4 rekonštrukcia verejných obecných priestranstiev

A.5 oprava a vybudovanie regulácie a protipovodňových zábran na vybraných miestnych vodných tokoch

Prioritná oblasť **B – Kultúra**

B.1 udržanie tradícií obecných kultúrnych a spoločenských podujatí

B.2 výmenné styky v kultúrnej a spoločenskej oblasti

B.3 záujem obyvateľov o dianie v obci

Prioritná oblasť **C – Služby pre obyvateľov**

C.1 rozšírenie internetovej siete, zriadenie bezplatného internetu a vybudovanie káblovej televízie

C.2 vybudovanie oddychovej zóny

C.3 vybudovanie multifunkčného ihriska

C.4 vybudovanie detského ihriska s oddychovou zónou

Prioritná oblasť **D – Kvalita životného prostredia**

D.1 revitalizácia verejných obecných priestranstiev a izolačnej zelene

D.2 ekologicky uvedomelí občania

D.3 sanácia divokých skládok

D.4 vybudovanie kompostárne

Prioritná oblasť **E – Podpora cestovného ruchu**

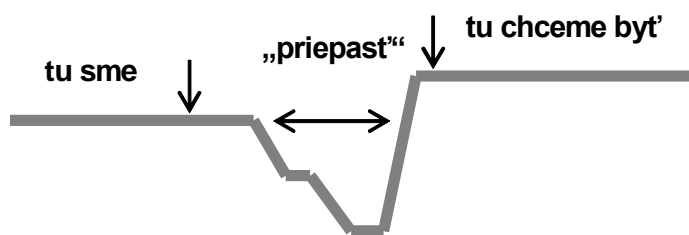
E.1 účinná podpora rozvoja bytového fondu obce

E.2 rozvoj turizmu

E.3 Dobudovanie „Rekreačného zariadenia Rybník“

5.3 Súčasný stav a strategická vízia - GAP analýza

GAP analýza definuje vzťah medzi súčasným stavom a strategickou víziou. Umožňuje lepšie si uvedomiť, čo treba urobiť preto, aby sa vízia stala realitou. GAP analýza je teda pomenovaním problémov, na riešenie ktorých sa treba zamerať. Pomáha definovať konkrétne projekty, aktivity a opatrenia, ktoré sú predmetom nasledujúcej kapitoly.

Problémy vyžadujúce riešenie:

- **v oblasti základnej infraštruktúry :**
 - rekonštrukcia občianskych budov pre zníženie nákladov na prevádzku
 - nutná rekonštrukcia miestnej cestnej infraštruktúry
 - vybudovanie kanalizačnej siete v obci, s následným čistením odpadových vôd
 - výskyt ohrozenia obce prívalovými dažďovými vodami z určitých lokalít obce
 - nedostatočná regulácia potoka
 - verejné priestranstvá v obci si vyžadujú rekonštrukciu
- **v oblasti kultúry a života komunity :**
 - zaniká tradícia vidieckych zvyklostí
 - znižuje sa historické povedomie obyvateľov o obci
 - mladí majú v obci málo príležitostí pre trávenie voľného času
- **v oblasti služieb pre obyvateľov :**
 - ekonomická základňa obce je slabo stimulovaná – v obci by malo byť viac podnikateľských aktivít
 - zlepšenie cintorínskych služieb (výmena chladiaceho boxu za väčší)
 - ponuka služieb je obmedzená
 - v obci chýbajú motivačné a rekvalifikačné programy pre nezamestnaných

- **v oblasti životného prostredia :**
- ekologické povedomie obyvateľov je pomerne nízke
- verejné priestranstvá potrebujú revitalizáciu

v oblasti stavebného a priemyselného rozvoja :

- nevyhovujúca turistická infraštruktúra v obci
- potrebné je zlepšiť športovú infraštruktúru
- potreba rekonštrukcie interiérov OcÚ, KD, šatní TJ

6. Akčné plány

Akčné plány predstavujú súbor konkrétnych projektov, opatrení a aktivít smerujúcich k naplneniu nosnej vízie a rozvojových cieľov obce Ihráč. Dodávajú dlhodobej vízii žiaduci operatívny aspekt tým, že transformujú ciele stratégie do konkrétnych praktických krokov. Akčné plány sa preto týkajú kratšieho obdobia ako samotná stratégia. Ich plánovací horizont je približne 3 – 10 rokov. V niektorých prípadoch sa počíta s neskorším začiatkom realizácie (projekty druhého sledu), po splnení istých nevyhnutných podmienok (napr. majetkové vysporiadanie, získanie investora a pod). Pre zvýšenie efektívnosti implementácie sa odporúča každoročne konkretizovať postup a úlohy pre jednotlivé aktivity.

Akčné plány zhromaždené v tejto kapitole nie sú podrobnými realizačnými projektmi. Ako súčasť dokumentu s dlhodobým plánovacím horizontom môžu mať len charakter rámcových projektov – nemôžu byť príliš podrobné, inak by sa rýchlo stali neaktuálnymi.

Rámcové projekty, ktoré sú súčasťou tohto dokumentu, obsahujú:

- stručný popis daného projektu(aktivity)
- odôvodnenie jeho prínosu pre obec a pre splnenie jedného alebo viacerých strategických cieľov (väzba na cieľ)
- určenie zodpovedného subjektu (garanta projektu) a spolupracujúcich subjektov
- približné obdobie realizácie
- definovanie potrebných krokov podmieňujúcich realizáciu (len v prípade rozsiahlejších projektov)
- stanovenie spôsobu financovania, prípadne odhad nákladov ak je možný (nie však presného rozpočtu a plánu financovania)
- indikátory úspešnosti (v podobe merateľných kvantitatívnych ukazovateľov - len ak nie je účelné posudzovať splnenie projektu v zmysle jeho popisu v stanovenom čase)

Na základe rámcových projektov, pri ktorých sa počíta so získaním finančného príspevku z fondov EÚ, sa následne pripravujú detailné projekty so žiadosťou o poskytnutie nenávratného finančného príspevku v zmysle požiadaviek riadiacich orgánov príslušných operačných programov (stanovených v programových doplnkoch operačných programov).

Návrhy projektov sú výsledkom konsenzu s predpokladanými nositeľmi (garantmi), ako aj subjektmi, ktoré budú na realizácii projektov spolupracovať.

Pri zostavovaní katalógu projektov boli uprednostnené projekty s najvyšším potenciálom efektívne naplniť stanovené ciele v zmysle princípu koncentrácie na priority. Z nich boli ako kľúčové projekty 1.sledu, ktoré budú mať po realizácii hlavný dopad na rozvoj obce, vybrané nasledujúce:

6.1 Prioritná oblasť A – Investície do základnej infraštruktúry

Od kvality technickej infraštruktúry závisí aj kvalita bývania a jeho komfort. Po zlepšení stavu infraštruktúry možno očakávať aj zvýšenie atraktivity obce, ktoré by sa malo prejavovať prílevom investícií do stavebného rozvoja.

Do tejto prioritnej oblasti, analogicky k členeniu Regionálneho operačného programu, sú zaradené aj zámery rekonštrukcie občianskych budov.

A.1.1 Rekonštrukcia budovy kultúrneho domu

Rekonštrukcia zníži prevádzkové náklady na vykurovanie. Projekt zahŕňa viacero rekonštrukčných prác. Realizácia umožní rozšírenie multifunkčného využívania tejto budovy. Úprava zahŕňa rekonštrukciu vykurovania – z elektrického na vykurovanie peletami prípadne na tuhé palivo, zateplenie stropu, opravu strechy, výmena dreveného obkladu, interierové dvere, úprava vonkajšieho okolia

> **Väzba na cieľ:** A.1 Zlepšenie technického stavu občianskych budov

> **Garant:** obec

> **Spolupráca:** obec

> **Náklady:** 52 000 €

> **Financovanie:** ERDF, obec,

> **Obdobie realizácie:** 2009 - 210

A.1.2 Rekonštrukcia budovy obecného úradu

Rekonštrukcia zníži prevádzkové náklady na vykurovanie a zmodernizujem pracovné prostredie. Projekt zahŕňa viacero rekonštrukčných prác. Úprava zahŕňa výmenu pece na uhlie za pec na pelety a štiepku, kompletná rekonštrukcia interiéru.

> **Väzba na cieľ:** A.1 Zlepšenie technického stavu občianskych budov

> **Garant:** obec

> **Spolupráca:** obec

> **Náklady :** 20 000,- €

> **Financovanie:** ERDF, obec,

> **Obdobie realizácie:** 2009 – 2017

A.1.3 Rekonštrukcia vykurovania MŠ

Rekonštrukciou sa znížia prevádzkové náklady na vykurovanie. Projekt zahŕňa zmenu vykurovania z uhlia na vykurovanie peletami, výmena rozvodov a radiátorov. Zmenou sa dosiahne kvalitnejšie životné prostredie.

> **Väzba na cieľ:** A.1 Zlepšenie technického stavu občianskych budov

> **Garant:** obec

> **Spolupráca:** obec

> **Náklady :** 27 219 €

> **Financovanie:** MŽP, obec, prípadne iné zdroje

> **Obdobie realizácie:** 2010 – 2012

A.1.4 Rekonštrukcia stropu – budova PERMONIK

Rekonštrukciou sa zabezpečí využívanie objektu s možnosťou klubovne Projekt zahŕňa výmenu stropu a vykurovania priestoru z elektrického na alternatívne zdroje.. Zmenou sa dosiahne lepšie využitie priestoru.

> **Väzba na cieľ:** A.1 Zlepšenie technického stavu občianskych budov

> **Garant:** obec

> **Spolupráca:** obec

> **Náklady :** 10 000,- €

> **Financovanie:** MŽP, obec, prípadne iné zdroje

> **Obdobie realizácie:** 2010 – 2012

A.2.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií

Jestvujúce trasy obslužných, spojovacích a prístupových komunikácií je potrebné vo všetkých častiach rekonštruovať.

> **Väzba na cieľ:** A.2 Zlepšenie kvality miestnych komunikácií a chodníkov

> **Garant:** obec

> **Spolupráca:** obec

> **Náklady:** cca 238 996 €

> **Financovanie:** ERDF, obec

> **Obdobie realizácie:** 2009 – 2015

A.3.1 Vybudovanie kanalizácie a ČOV

Vybudovanie obecnej kanalizácie s ČOV

- > **Väzba na cieľ:** A.4 Vybudovanie kanalizačného systému
- > **Garant:** obec
- > **Náklady:** 995 817 €
- > **Financovanie:** Environmentálny fond (program na podporu realizácie environmentálnych opatrení MŽP), obec, ERDF
- > **Obdobie realizácie:** 2010 - 2016

A.4.1 Rekonštrukcia a revitalizácia verejných priestranstiev obce

Na dosiahnutie pôsobenia obce , ako jednotnej organickej štruktúry je nutné vytvárať optické ale aj funkčné prepojenia. Optickými a funkčnými prvkami môžu byť prístavby, drobná architektúra, ktorá doplní ponuku občianskeho vybavenia , parková úprava zelene. Tvorba obecného interiéru. Vytvárať jednotný charakter dláždenia, osvetlenia, lavičiek, informačných tabúl a úpravy zelene v centrálnej časti obce.

> **Väzba na cieľ:** A.5 Rekonštrukcia verejných priestranstiev

> **Garant:** obec

> **Spolupráca:** obec

> **Náklady:** 26 555 €

> **Financovanie:** ERDF, obec

> **Obdobie realizácie:** 2010 - 2019

A.5.1 Výstavba regulácie miestneho vodného toku

Jedným z prioritných projektov je aj oprava a dobudovanie regulácie vodného toku – ochranné hrádze a úpravy vodného toku.

> **Väzba na cieľ:** A.7 Oprava a dobudovanie protipovodňových opatrení na miestnom potoku

> **Garant:** obec

> **Náklady:** 531 102 €

> **Financovanie:** Správca toku Lesy SR, obec, prípadne iné zdroje

> **Obdobie realizácie:** 2010 - 2019

5.2 Prioritná oblasť B – Kultúra a život komunity

Obec Ihráč bola známa svojou históriou a s tradíciami, ktoré sa k nej viažu. Aktivity prioritnej oblasti B majú pomôcť podporiť kultúrny a spoločenský život a udržať tradície.

Z hľadiska revitalizácie tradícií je kľúčové pripomenúť ich obyvateľom obce či návštevníkom pútavou a zároveň reprezentatívnou formou.

Z analýz vyplynulo, že v poslednom období rastie pasivita obyvateľov obce. Záujem širšej verejnosti o dianie v obci je možné vzbudiť skôr „ľahšími“ formami.

Je tiež potrebné zohľadňovať špecifické potreby rôznych skupín obyvateľov z hľadiska veku – mládeže a dôchodcov a zabezpečiť intenzifikáciu spoločenských kontaktov pre tieto skupiny.

B.1.1 Realizácia jednotlivých kultúrnych podujatí v obci

Cieľom je rešpektovať potenciál takých kultúrnohistorických a spoločenských hodnôt a javov, ktoré kontinuálne pôsobia v danom prostredí a predstavujú rozvojové impulzy regiónu a integráciu kultúrnohistorického povedomia nielen u občanov, ale aj u návštevníkov týchto podujatí. Ide o snahu ukázať, že obec skutočne žije rozvíjaním svojej kultúry, histórie a tradícií.
--

> Väzba na cieľ: B.1 Udržanie tradícií obecných kultúrnych a spoločenských podujatí
--

> Garant: obec

> Spolupráca: obec

> Náklady: 2 000 €

> Financovanie: obec

> Obdobie realizácie: každoročne

B.2.1 Príprava a realizácia slovenskej a cezhraničnej partnerskej spolupráce.

Okrem spolupráce so slovenskými obcami môžu život občanov obce obohatiť výmenné styky so zahraničnými obcami.

> Väzba na cieľ: B.2 Interkomunitné výmenné styky v kultúrnej a spoločenskej oblasti

> Garant: obec

> Spolupráca: obec

> Náklady: 2 655 €

> Financovanie: ERDF, obec

> Obdobie realizácie: 2010 - 2019
--

B.3.1 Aktivity miestnych organizácií

Priestor pre klub mládeže a fitnesscentrum bude vymedzený v rámci kultúrneho domu. Činnosť klubu a fitnesscentra by mala byť organizovaná (postačia neformálne štruktúry s určením zodpovednosti, základných pravidiel).

> **Väzba na cieľ:** B.3 Záujem obyvateľov o dianie v obci

> **Garant:** obec

> **Spolupráca:** obec

> **Náklady:** 1 000 €

> **Financovanie:** obec

> **Obdobie realizácie:** celoročne – každý rok

5.3 Prioritná oblasť C – Služby pre obyvateľov

Vzhľadom k veľkostnej kategórii obce je možné podporiť vznik nových prevádzok vytvorením priestorových podmienok.

C.1.1 Internetizácia obce

Projekt počíta s inštaláciou vysokorychlostného internetu, resp. zriadením verejne prístupného bezplatného miesta v rámci priestorov obecnej knižnice v kultúrnom dome.

> **Väzba na cieľ:** C.3 Verejne prístupný internet

> **Garant:** obec

> **Spolupráca:** obec

> **Náklady:** 1 991 €

> **Financovanie:** obec

> **Obdobie realizácie:** 2009 - 2010

C.2.1 Výstavba oddychovej zóny s detským ihriskom v obci

V pláne je vybudovanie vychádzkového miesta, detského ihriska a zelene.

> **Väzba na cieľ:** C.4 vybudovanie oddychovej zóny s detským ihriskom

> **Garant:** obec

> **Spolupráca:** obec

> **Náklady:** 23 235 €

> **Financovanie:** BBSK, obec, prípadne iné zdroje

> **Obdobie realizácie:** 2009 - 2010

C 3.1 Vybudovanie multifunkčného ihriska

V pláne je vybudovanie multifunkčného ihriska
> Väzba na cieľ: C.4 vybudovanie oddychovej zóny s detským ihriskom
> Garant: obec
> Spolupráca: obec
> Náklady: 49 800,- €
> Financovanie: BBSK, obec, štátne zdroje
> Obdobie realizácie: 2009 - 2011

5.4 Prioritná oblasť D – Kvalita životného prostredia

Kvalita životného prostredia je dôležitým faktorom atraktívnosti obce z hľadiska obytných a rekreačných funkcií. Okrem praktických činností na zlepšenie stavu životného prostredia (ako revitalizácie obecnej zelene – D.1.1) sa počíta aj s uskutočnením osvetovej kampane „Chránme prostredie, v ktorom žijeme“ D.21.). Dôležitá je tiež priama participácia obyvateľov na zlepšovaní životného prostredia.

D.1.1 Revitalizácia a výsadba obecnej zelene

Pre zvýšenie ekologickej stability územia je potrebné obnoviť pôvodnú štruktúru krajiny. Viac zelene bude mať okrem ekologického prínosu aj pozitívny efekt na estetiku krajiny a zníži nepriaznivé vplyvy počasia.
> Väzba na cieľ: D.1 Revitalizácia verejných obecných priestranstiev
> Garant: obec
> Spolupráca: obec
> Náklady: 3 320 €
> Financovanie: ERDF, obec
> Obdobie realizácie: 2011 - 2019

D.2.1 Informačný a osvetový leták „Chráňme prostredie, v ktorom žijeme“

Obsahom letáku bude prístupnou formou sprostredkované posolstvo obyvateľom ako sa správať ku svojmu okoliu, k životnému prostrediu s ohľadom na základné princípy udržateľného rozvoja. Leták v rozsahu 1-2 A4 bude distribuovaný do jednotlivých domácností.

> **Väzba na cieľ:** D.2 Ekologicky uvedomelí občania

> **Garant:** obec

> **Spolupráca:** obec, Úrad životného prostredia

> **Náklady:** 1 327 €

> **Financovanie:** grantové zdroje, obec

> **Obdobie realizácie:** 2010

D.3.1 Riešenie likvidácie tzv. „divokých skládok odpadu“ prostredníctvom osvedy

Obsahom bude prístupnou formou sprostredkovať informácie obyvateľom ako sa správať ku svojmu okoliu, k životnému prostrediu s ohľadom na základné princípy udržateľného rozvoja.

> **Väzba na cieľ:** D.3 Sanácie divokých skládok

> **Garant:** obec

> **Náklady:** 3 319 €

> **Financovanie:** obec, ERDF, Environmentálny fond

> **Obdobie realizácie:** 2011

D.4.1 Vybudovanie kompostárne

V rámci naplnenia legislatívnych opatrení a v záujme zlepšenia životného prostredia a odpadového hospodárstva obec plánuje zriadenie kompostárne pre bio odpad.

> **Väzba na cieľ:** D.3 Investície do základnej infraštruktúry

> **Garant:** obec

> **Náklady:** 15 500,- €

> **Financovanie:** obec, ERDF, environmentálny fond

> **Obdobie realizácie:** 2011 - 2019

5.5 Prioritná oblasť E – Podpora cestovného ruchu a stavebného rozvoja

V oblasti rekreácie a športu sú tu možnosti pre krátkodobú rekreáciu a športové vyžitie, ale ich stav je takmer nevyhovujúci. Je potrebné skrášlenie okolia RZ s výstavbou menšieho ihriska a prekrytým ohniskom.

V oblasti stavebného rozvoja je potrebné získanie stavebných pozemkov s infraštruktúrou
(prístupová cesta, prívod vody, elektrických rozvodov...)

E.1.1 Získanie stavebných pozemkov a vybudovanie infraštruktúry

Veľkým nedostatkom je málo možností získania stavebných pozemkov. Tým sa znižujú šance mladších rodín získať bývanie v obci. Preto by bolo vhodné uspokojiť dopyt aj po stavebných pozemkoch. Cieľom je stabilizácia obyvateľov mladších vekových skupín v obci.

> **Väzba na cieľ:** E.1 Účinná podpora stavebného rozvoja

> **Garant:** obec

> **Spolupráca:** obec

> **Náklady:** 99 581,- €

> **Financovanie:** ŠFRB (alt. súkromné zdroje), obec

> **Obdobie realizácie:** 2009 - 2015

E.2.1 Vybudovanie priestranstva pre stanové tábory

V obci je nutné revitalizovať komplexné riešenie turizmu.

> **Väzba na cieľ:** E.2 Rozvoj turizmu

> **Garant:** obec

> **Spolupráca:** obec

> **Náklady:** 33 000,- €

> **Financovanie:** ERDF (alt. súkromné zdroje), obec, prípadne iné zdroje

> **Obdobie realizácie:** 2013 - 2019

E.2.2 Skrášlenie prostredia pri RZ a rybníku

Skrášlenie priestranstva a okolia jestvujúceho rekreačného zariadenia s rybníkom. Čo predstavuje osadenie lavíc, smetných košov, úprava terénu a oprava hrádze.
> Väzba na cieľ: E.2 Rozvoj turizmu
> Garant: obec
> Spolupráca: obec
> Náklady: 20 000,- €
> Financovanie: ERDF, BBSK, obec, prípadne iné zdroje
> Obdobie realizácie: 2012 - 2015

Implementácia programu rozvoja

6.1 Organizačné zabezpečenie realizácie a monitoring

Vypracovaním a schválením výsledného dokumentu proces strategického plánovania nekončí. Definovanie konkrétnych projektov v podobe rámcových akčných plánov je len prvým krokom, prostredníctvom ktorého možno posunúť stratégiu bližšie k realizácii. V ďalšej fáze je potrebné vytvoriť organizačné štruktúry zabezpečujúce realizáciu cieľov – zriadiť pracovnú skupinu pre implementáciu a delegovať na ňu túto úlohu. Pracovná skupina by mala vyvíjať činnosť v úzkej väzbe na obecné zastupiteľstvo a na jeho odborné komisie. Podstatou jej činnosti bude podnikať kroky smerujúce k realizácii projektov, pripravovať projekty a koordinovať aktivity účastníkov rozvojového procesu.

Zodpovednosť za realizáciu jednotlivých aktivít, opatrení, projektov je definovaná v kapitole 5 – Akčné plány. Každý projekt má stanoveného garanta (subjekt zodpovedný za realizáciu), prípadne aj spolupracujúce subjekty. To znamená, že úlohou pracovnej skupiny nebude priamo realizovať jednotlivé projekty, ale koordinovať ich prípravu a súvisiace plánovacie procesy. Avšak vzhľadom k skutočnosti, že garantom väčšiny projektov je obec, možno predpokladať personálne prekrývanie činností administratívnych štruktúr miestnej samosprávy a pracovnej skupiny.

Pracovná skupina pre implementáciu by okrem úlohy „transformovať strategickú víziu a ciele na skutočnosť“ mala plniť aj **monitorovaciu úlohu**. Jej náplňou bude sledovať zmeny v smerovaní vývoja obce, zmeny vonkajších podmienok rozvoja, ako aj nové požiadavky obyvateľov a ďalších cieľových skupín (návštevníkov, podnikateľov). Na základe zistených skutočností je potrebné uskutočniť revíziu aktuálnosti strategických cieľov, čo môže viesť k ich prípadnému prehodnoteniu. Obdobne by sa mal aktualizovať aj katalóg projektov - úspešne zavriešené projekty by mali byť priebežne nahradzované novými projektmi, podporujúcimi kontinuitu v dosahovaní stanovených cieľov. Špeciálnym nástrojom pre uskutočňovanie monitoringu sú kvantitatívne indikátory úspešnosti projektu, ktoré pomôžu odpovedať na otázku „či sa darí dosahovať to, čo sme si stanovili, či postupujeme správnym smerom“.

Pracovná skupina pre implementáciu a monitoring by sa mala schádzať na spoločných stretnutiach aspoň raz za rok. Na stretnutí by sa zhodnotilo plnenie plánu, doterajší postup realizácie a prediskutovali a odsúhlasili zmeny v pláne.

Odporúčané zloženie pracovnej skupiny:

- starosta obce
- obecné zastupiteľstvo
- odborné komisie pri OZ
- podnikateľské subjekty
- zainteresovaní obyvatelia (ktorí deklarovali záujem participovať v skupine)
- predstavitelia subjektov spolupracujúcich na realizácii aktivít/projektov

Odporúčame tiež pre každý kalendárny rok, vo väzbe na zasadnutie pracovnej skupiny, pripraviť na báze akčných plánov aj operatívne plány, ktoré by podrobne definovali úlohy a kroky pri realizácii jednotlivých projektov v danom roku. To je obzvlášť vhodné v prípade viacročných projektov.

Po uplynutí 10 - ročného plánovacieho horizontu sa odporúča vypracovanie nového strategického programového dokumentu (PRO). Potrebu rozsiahlejšej aktualizácie môže vyvolať i závažnejšia zmena vonkajších podmienok. Na základe operačných programov budúceho programovacieho obdobia by sa mala preveriť kompatibilita akčných plánov s prioritami a opatreniami nových sektorových operačných programov, ako aj nové možnosti financovania projektov a tomu prispôbiť výber nových projektov.

Pre úspešnú realizáciu viacerých navrhnutých projektov je dôležité získanie podpory kompetentných regionálnych štruktúr – krajského samosprávneho orgánu, alebo regionálnej rozvojovej agentúry.

6.2 Finančné zabezpečenie realizácie

Mnohé aktivity a opatrenia predstavujú finančne náročné projekty. Je preto nevyhnutné identifikovať zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu.

Pre jednotlivé aktivity, opatrenia a projekty sú v kapitole 5 – Akčné plány definované subjekty, ktoré ich budú financovať, ako aj odhadované náklady (pokiaľ ich bolo možné špecifikovať). Vzhľadom k tomu, že v aktuálnej fáze nie je možné výšku nákladov presne určiť, bude finančná tabuľka vyplnená dodatočne (vo fáze rozpracovania daného projektu a príprave žiadosti o finančný príspevok).

Finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov, tak ako boli definované v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ihráč, budú v zásade pochádzať z troch zdrojov:

- verejné zdroje (obecný rozpočet, štátny rozpočet)
- súkromné zdroje
- fondy Európskej únie

Verejné zdroje

Ako ukázala analýza majetkovej a rozpočtovej situácie, zdroje obce neumožnia všetky investície. Dôležité bude preto získanie finančných prostriedkov z externých zdrojov, predovšetkým fondov EÚ.

Je samozrejme nutné počítať aj s variantom zamietnutia žiadosti o finančný príspevok. V takom prípade bude potrebné určiť náhradné zdroje financovania. Niektoré projekty je možné realizovať v redukovanom rozsahu alebo na etapy rozložené na dlhšie časové úseky z obecného rozpočtu. V súčasnosti majú mestá a obce len minimálne možnosti získania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity (ak nepočítame automatické dofinancovanie príspevku zo štrukturálnych fondov). Väčšina štátnych fondov bola zrušená.

V minulom období zohrával dôležitú úlohu pri rozvoji environmentálnej infraštruktúry Štátny fond životného prostredia, pričom v súčasnosti bol opätovne vytvorený pod názvom Environmentálny fond. Čerpanie zdrojov z tohto fondu je možné od roku 2005.

> Súkromné zdroje

Súkromné prostriedky predstavujú najjednoduchšiu formou investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Pri investovaní súkromných zdrojov investor hľadá primárne ziskovú návratnosť, ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov.

Investovanie súkromných prostriedkov do neziskových aktivít je u nás zatiaľ zriedkavé, rovnako ako v zahraničí často realizované investovanie na báze Joint Ventures – t.j. podniky so spoločným kapitálovým vkladom verejného subjektu (miestnej samosprávy) a súkromnej spoločnosti.

Vzhľadom k obmedzenej investičnej sile ekonomických subjektov pôsobiacich v obci bude potrebné zamerať pozornosť aj na externé subjekty a aktívne vyhľadávať potenciálnych investorov.

Pokiaľ ide o projekty a aktivity obsiahnuté v tomto dokumente, časť z nich počíta s príspevkami zo súkromných zdrojov, napríklad formou sponzorských príspevkov.

> Fondy Európskej únie

Po vstupe SR do Európskej Únie sa mestám obciam a ďalším subjektom otvorili možnosti získania dodatočných finančných prostriedkov z fondov EÚ. Európska regionálna politika si kladie za cieľ vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity. Je založená na štyroch štrukturálnych fondoch:

- Európsky fond regionálneho rozvoja (ERDF) – financuje infraštruktúru, investície do tvorby pracovných príležitostí, miestne rozvojové projekty a pomoc malým firmám
- Európsky sociálny fond (ESF) – podporuje návrat nezamestnaných a znevýhodnených skupín do pracovného života, najmä financovaním odbornej prípravy a systému podpory ich zamestnávania
- Európsky poľnohospodársky a garančný fond (EAGGF) – finančne podporuje rozvoj vidieka a pomoc farmárom najmä v zaostávajúcich regiónoch.
- Finančný nástroj na riadenie rybolovu (FIFG) – pomáha adaptovať a modernizovať rybolovný priemysel

Pre zabezpečenie realizácie rozvojových projektov obce Ihráč sa počíta s využitím zdrojov z fondu ERDF (projekty a aktivity), v menšej miere aj z ESF (aktivity realizované prostredníctvom ÚPSVaR).

Pri zámere čerpania štrukturálnych fondov je potrebné pamätať na to, že z nich je v prípade územia spadajúceho pod Cieľ 1 (celé územie SR okrem Bratislavy) možné pokryť maximálne 75% oprávnených nákladov (v prípade verejného sektora). Ďalších 20% je spolufinancovaných zo štátneho rozpočtu. Konečný prijímateľ je povinný znášať 5% z celkových oprávnených nákladov. V praxi však je potrebné z obecného rozpočtu financovať väčší podiel, keďže nie všetky náklady spadajú do kategórie oprávnených výdavkov. Z tohto dôvodu sa skutočný podiel spolufinancovania obce môže zvýšiť až na 20% i viac. Ak je konečným prijímateľom súkromná firma, výška príspevku zo štrukturálnych fondov je nižšia a predstavuje maximálne 15% z celkových oprávnených nákladov. V tomto prípade sa na poskytovanie podpory vzťahujú pravidlá štátnej pomoci, ktoré určujú intenzitu štátnej pomoci diferencovane pre rôzne účely (na základe Zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci).

Aby SR mohla v čerpať finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov, bol vypracovaný Národný strategický referenčný rámec 2007 - 2013, ktorý sa realizuje prostredníctvom 3 operačných programov:

- Regionálny operačný program
- Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast
- Operačný program Zamestnanosť

Nové programovacie obdobie pre roky 2009-2019 prinesie zmeny v celkovej alokácii finančných prostriedkov, ako aj zmeny prioritných smerov podpory. Preto bude na základe operačných programov budúceho programovacieho obdobia nutné preveriť možnosti financovania projektov obsiahnutých v tomto dokumente.

7. Prílohy

7.1 Väzby akčných plánov programu rozvoja na priority a opatrenia sektorových operačných programov

Priority a opatrenia OP/SOP	Ciele a aktivity/projekty PRO
OP Základná infraštruktúra Priorita1 – Lokálna infraštruktúra Opatrenie 1.1 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch	Cieľ:A.1 Zlepšenie technického stavu obecných a občianskych budov Aktivita:A.1.1 Rekonštrukcia KD Aktivita:A.1.2 Rekonštrukcia OÚ Aktivita:A.1.3 Rekonštrukcia vykurovania MŠ Aktivita:A.1.4 Rekonštrukcia stropu Permonik
Opatrenie 2.1 Renovácia a rozvoj obcí Relevantné aktivity: -rekonštrukcia miestnych ciest a mostov -úprava verejných priestranstiev, parkov a rekreačných zón -výstavba kanalizácie s ČOV a nových verejných sústav kanalizačných sietí	Cieľ: A.2 Zlepšenie kvality miestnych komunikácií a mostov Aktivita:A.2.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií a mostov Cieľ: A.3. Vybudovanie kanalizačného systému Aktivita: A.3.1 Vybudovanie kanalizácie s ČOV A.5.1 Výstavba regulácie miestneho vodného toku Cieľ: A.4 Rekonštrukcia verejných priestranstiev Aktivita: A.4.1 Rekonštrukcia a revitalizácia verejných priestranstiev
Opatrenie 3.2: Budovanie a rozvoj informačnej spoločnosti pre verejný sektor	Cieľ: C.3 Verejne prístupný internet Aktivita: C.3.1 Internetová kaviareň Aktivita: C.3.2 Káblová televízia
Opatrenie 3.4: Renovácia a rozvoj obcí Relevantné aktivity: – úprava verejných priestranstiev, parkov, chodníkov a rekreačných zón	Cieľ: A.2 Zlepšenie kvality miestnych komunikácií a chodníkov Aktivita:A.2.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií a mostov

Priority a opatrenia OP/SOP	Ciele a aktivity/projekty PRO
SOP Priemysel a služby	Cieľ: E.1 Zvýšenie priemyselnej základne
Priorita 1 - Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb s využitím rozvoja domáceho rastového potenciálu	Cieľ: E.2 Rozvoj turizmu
Opatrenie 1.1 Podpora rozvoja nových a existujúcich podnikov a služieb	Aktivita: E.2.1 Zriadenie ubytovacích kapacít turistického typu v obci
Priorita 2 - Rozvoj cestovného ruchu	Aktivita: C.4.1 Výstavba oddychovej zóny v obci
Opatrenie 2.2 Podpora podnikateľských aktivít cestovného ruchu	
– investície do zariadení na prezentáciu kultúrnych aktivít (kultúrne podujatia, festivaly, prezentácia národného folklóru, zvykov a tradícií, kongresy, sympóziá a pod.)	